

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 31.5.2017
COM(2017) 291 final

ANNEX 2

LIITE

asiakirjaan

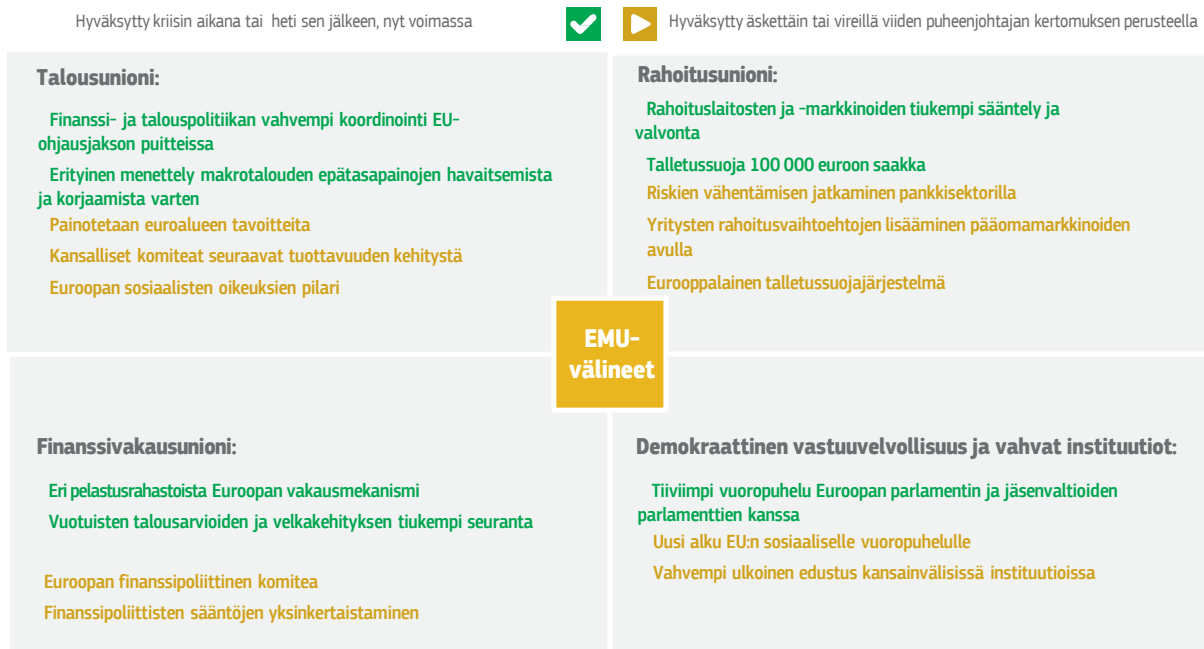
POHDINTA-ASIAKIRJA

TALOUS- JA RAHALIITON SYVENTÄMISESTÄ

Liite 2. Talous- ja rahaliiton välineet

Talous- ja rahaliiton välineitä on vuodesta 2010 alkaen merkittävästi muokattu ja vahvistettu kriisistä saatujen kokemusten perusteella. Edistymistä on tapahtunut neljällä osa-alueella:

Talous- ja rahaliiton nykyiset välineet

Lähde: Euroopan komissio

Euroalueen eheyden turvaamiseksi ja sen rakenteen lujittamiseksi on toteutettu merkittäviä toimenpiteitä jo vuosien 2011–2013 kriisin aikana ja välittömästi sen jälkeen:

- On otettu käyttöön uusia sääntöjä, joiden avulla finanssi- ja talouspolitiikan koordinointia voidaan parantaa ja varmistaa laajempi keskustelu aiheesta sekä jäsenvaltioiden että unionin tasolla. Tätä varten on luotu vuotuinen päätöksentekosykli, talouspolitiikan EU-ohjausjakso, jonka avulla jäsenvaltioiden ja EU:n painopisteet voidaan määritellä johdonmukaisemmin tiiviimmän seurannan ja ohjauksen avulla. EU:n finanssipoliittisia sääntöjä, jotka on vahvistettu nk. vakaus- ja kasvusopimuksessa, on täydennetty nk. six-pack- ja two-pack-säädöksillä sekä talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyllä hallitustenvälisellä sopimuksella, johon sisältyy finanssipoliittinen sopimus. Näiden sääntöjen avulla on tiukennettu jäsenvaltioiden talousarvioiden seuranta, otettu käyttöön vakaamat julkisen talouden kehykset ja ryhdytty kiinnittämään enemmän huomiota velan määrään. Säännöillä on otettu käyttöön myös uusi makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely, jonka avulla haitallinen talouskehitys voidaan havaita ja korjata hyvissä ajoin.
- Sisämarkkinoiden rahoitusala on pyritty suojaamaan paremmin vaaroilta useiden eri aloitteiden avulla. Nämä aloitteet muodostavat ns. yhteisen säännösten, joka koskee kaikkia EU:n jäsenvaltioiden rahoitusalan toimijoita. Yhteinen säännöstö käsittää yhteiset yhdenmukaistetut vakavaraisuussäännöt, joita kaikkien EU:ssa toimivien rahoituslaitosten on noudatettava. Yhteinen säännöstö muodostaa myös nk. pankkiunionin perustan. Pankkiunioni käsittää euroalueen maat, mutta siihen voivat liittyä myös muut maat.

Pankkiunionin myötä suuria ja yli rajojen toimivia pankkeja koskeva pankkivalvonta ja kriisinratkaisu on siirretty EU:n tasolle. Tätä varten on perustettu yhteinen valvontamekanismi (YVM) ja yhteinen kriisinratkaisumekanismi. Talletussuojaa koskevat säännöt on yhdenmukaistettu kaikissa jäsenvaltioissa niin, että yksittäisillä talletuksilla on nyt täysi suoja 100 000 euroon asti.

- On perustettu pelastusrahastoja niiden jäsenvaltioiden tukemiseksi, jotka eivät enää saaneet lainaa rahoitusmarkkinoilta. Tämä oli alun perin tarkoitettu väliaikaiseksi ratkaisuksi, joka toteutettaisiin Euroopan rahoitusenvakautusmekanismiin (ERVM) ja Euroopan rahoitusvakaussvälineen (ERVV) avulla. Nykyinen hätärahasto, Euroopan vakaussmekanismi (EVM), on pysyvä rahasto, jonka lainanantokapasiteetti on 500 miljardia euroa.

Useita muitakin toimenpiteitä on toteutettu sen jälkeen kun nykyinen komissio aloitti toimikautensa marraskuussa 2014 ja varsinkin sen jälkeen kun viiden puheenjohtajan kertomus julkaistiin kesäkuussa 2015:

- Talouspolitiikan EU-ohjausjakso on uudistettu. Jäsenvaltiot ja sidosryhmät (jäsenvaltioiden parlamentit, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunta) ovat saaneet lisää mahdollisuuksia keskustella asioista eri tasoilla. On alettu kiinnittää enemmän huomiota koko euroaluetta koskeviin haasteisiin ja antaa euroaluetta koskevia suosituksia sekä seurata tarkemmin heijastusvaikutuksia. Vakauss- ja kasvusopimuksen sääntöjen mahdollistaman jouston avulla on tuettu uudistuksia ja investointeja ja otettu suhdannevaihtelu paremmin huomioon.
- Sosiaaliset näkökohdat on nostettu taloudellisten näkökohtien rinnalle, ja EU-ohjausjakson puitteissa annetaan niitä koskevia suosituksia ja sovelletaan uusia sosiaalisia indikaattoreita. Komissio on esittänyt myös konkreettisia ehdotuksia Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin perustamiseksi, jotta sitä voitaisiin käyttää apuna uudistetussa lähentymisprosessissa. Ennen kuin Kreikan kanssa tehtiin uusi vakaustukiohjelma, tehtiin arvio sen sosiaalisista vaikutuksista.
- Neuvosto on hyväksynyt komission ehdotuksen perusteella euroalueen jäsenvaltioille osoitetun suosituksen neuvoa-antavien kansallisten tuottavuuskomiteoiden perustamisesta. Komiteoiden tehtävänä on tukea kansallisia uudistusprosesseja ja tuottaa niitä varten tietoa. Lisäksi komissio on perustanut rakenneuudistusten tukipalvelun, joka tuo yhteen asiantuntijoita eri puolilta Eurooppaa ja antaa tarvittaessa jäsenvaltioille teknistä tukea.
- Osana pankkiunionin toteuttamista komissio on ehdottanut eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän perustamista vaiheittain vuoteen 2025 mennessä. Se antaisi kaikille euroalueen tallettajille yhdenmukaisen suojan myös vakavien paikallisten häiriöiden varalta. Lisäksi komissio on esittänyt kattavan säädöspaketin, jonka tarkoituksena on vähentää edelleen riskejä ja vahvistaa EU:n rahoituslaitosten ja erityisesti pankkisektorin kestävyyttä.
- Finanssivakaussunioniin liittyvien toimien yhteydessä komissio ja neuvosto ovat pyrkineet yksinkertaistamaan voimassa olevia sääntöjä. Tätä varten ne ovat muun muassa tarkastelleet julkisten menojen vertailuarvon kehitystä, koska jäsenvaltiot voivat hallita sitä helpommin, minkä vuoksi se myös heijastaa paremmin niiden aikomuksia. Komissio

on myös kehottanut jokaisen EU-ohjausjakson alussa kiinnittämään erityistä huomiota euroalueen painopisteisiin ja vaatinut euroalueelta kokonaisuutena positiivisempaa finanssipolitiikan viritystä. Äskettäin perustettu Euroopan finanssipoliittinen komitea tukee EU:n finanssipoliittisten sääntöjen täytäntöönpanon arviointia.

- Osana sisämarkkinoiden vahvistamista ja laajempaa Euroopan investointiohjelmaa on myös toteutettu useita aloitteita, joiden avulla on parannettu ja laajennettu eurooppalaisten yritysten rahoituksen saantia. Yritykset voisivat hyödyntää entistä paremmin pääomamarkkinoita ns. pääomamarkkinaunionin ansiosta, kun ne nykyään ovat lähinnä pankkien luotonannon varassa.
- Osana nykyisten instituutioiden vahvistamista komissio on ehdottanut euroalueen ulkoisen edustuksen parantamista kansainvälisissä rahoituslaitoksissa, kuten IMF:ssä. Tämä on määrä toteuttaa vaiheittain vuoteen 2025 mennessä. Jatkotoimet yhtenäisen ulkoisen edustuksen toteuttamiseksi ovat vielä aloittamatta. Komissio tukee myös euroryhmän työtä sen asiakirjojen ja menettelyjen läpinäkyvyyden lisäämiseksi.